

SLIVICE 11. 5. – 12. 5. 1945

V novodobých dějinách zaujímá nezastupitelné místo v dramatickém toku událostí konce války městečko Milín s osadou Slivice a přilehlým okolím. Tato lokalita ležící ve středních Čechách asi 6 km jihovýchodně od Příbrami se stala ve dnech 11. 5. – 12. 5. 1945 svědkem jedné z posledních významnějších vojenských operací 2. světové války v Evropě. Podepsání kapitulace nacistickým Německem s platností od půlnoci 8. května 1945 totiž neznamenalo automaticky okamžité ukončení bojových akcí na všech frontách starého kontinentu. Význam bitvy u Slivice na Příbramsku z 11. 5. na 12. 5. 1945 je umocněn tím, že se jí zúčastnili proti nepřátelskému uskupení hitlerovské branné moci nejen dobrovolníci z řad domácího hnutí odporu a sovětsí partyzáni, ale též jednotky tří ukrajinských frontů (1., 2. a 4. UF) v součinnosti se 4. tankovou divizí XII. sboru 3. americké armády. Předtím zasáhli do těchto bojů v blízkém i vzdálenějším okolí rovněž vojáci Ruské osvobozené armády (ROA) generála Vlasova. Tragické krveprolití na konci války a vlastně v době, kdy Evropa již oslavovala mír, nastalo poté, co do prostoru Slivice – Milín – Čimelice postoupila nepřátelská vojska odmítající složit zbraně a usilující za každou cenu proniknout před blížící se Rudou armádou do americké zóny, což bylo v rozporu s právě vyhlášenou německou kapitulací. Vzhledem k tomu, že jižní a jihozápadní část Příbramska ležela poblíž hranice tzv. demarkační čáry, předem dohodnuté sovětskými a americkými Spojenci, vznikla zde paradoxní situace, neboť Američané, kteří se dostávali na Příbramsko již od 7. 5. 1945, nesměli za touto stop – linií podle předchozí dohody se SSSR vojensky zasahovat. Rudá armáda sem dorazila až o 4 dny později. Mezitím ustupující složky německé branné moci, mezi kterými byly i části elitních divizí SS, terorizovaly místní civilní obyvatelstvo.

Teprve úder sovětských vojsk 11. 5. 1945 v odpoledních a nočních hodinách znamenal definitivní konec bojů. Po předchozím průzkumu terénu následoval přepad pomocí děl a kaťuší. Palebné pozice si Rudá armáda vytvořila mezi Svatou Horou a Háji, u Brodu a před Raděticemi nedaleko Slivice. Obranný rajón nepřítel pokrývala sovětská dělostřelecká palba, pak přišel útok pozemních vojsk. Z útvarů 2. UF bojovali u Slivice vojáci 9. gardového mechanizovaného sboru gen. M. V. Volkova a 2. gardového mechanizovaného sboru gen. K. V. Sviridova v sestavě 6. gardové tankové armády gen. A. G. Kravčenko, postupující od Příbrami a Dobříše. Z východu, od Kamýka n./Vl. a Radětic, útočily složky 25. gardového střeleckého sboru 7. gardové armády gen. M. S. Šumilova, a od jihu, po pravém křídle Američanů ze 4. tankové divize XII. sboru 3. americké armády, jednotky 38. gardového střeleckého sboru 9. gardové armády SSSR. Ve směru od Obor a Dolních Hbit pronikali vojáci maršála A. I. Jeremenka ze 4. UF. Z útvarů 1. UF maršála I. S. Koněva zde plnil speciální úkoly (pronásledování vlasovců) 25. tankový sbor gen. E. I. Fominycha z 13. armády gen. Puchova, postupující od Příbrami a z Rožmitálska. Asi ve 3 hodiny ráno 12. 5. 1945 utichla u Slivice střelba, hitlerovci opustili své pozice a vzdali se Sovětům. Jejich velitel SS-Gruppenführer Karl Friedrich von Pückler – Burghaus, velitel Waffen SS v Čechách a na Moravě, ještě nějaký čas vzpurně odmítal složit zbraně, nakonec však podlehl tlaku spojeneckého obklíčení a údajně v noci 12. 5. 1945 kapitulací akt podepsal. Záhy nato se pak v rakovické části Čimelic u domku čp. 99 poblíž silnice zastřelil. Za sovětskou stranu vedl jednání a kapitulací protokol podepsal velitel 104. gardové střelecké divize gardový generál Serjogin a za Američany náčelník štábu 4. tankové divize XII. sboru plukovník Allison.

Desítky pomníků a pamětních desek připomínají oběti na životech z řad našich spoluobčanů a také sovětských a amerických vojáků, kteří položili život za osvobození Československa. Němými svědky té doby zůstanou rovněž bezmála zapomenuté společné hroby tzv. vlasovců nebo příslušníků hitlerovské branné moci. Vypovídají o tragédii 20. století, která by se neměla opakovat.

Dr. Josef Velfl, historik, ředitel Hornického muzea Příbram